

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัย (Uruguay Round Multilateral Trade Negotiation) เป็นการเจรจาครั้งที่ 8 ภายใต้วความตกลงทั่วไปว่าด้วยอัตราภาษีศุลกากร และการค้า (GATT : General Agreement on Tariff and Trade) ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า GATT โดยเริ่มมีการเจรจาเมื่อเดือนกันยายน 2529 (1986) ที่ประเทศอุรุกวัย และมาสรุปผลปิดรอบการเจรจาลงเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2536 (1993) โดยผู้แทนระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสของประเทศสมาชิกที่เข้าร่วมการเจรจาทั้ง 117 ประเทศลงนามรับรองผลการเจรจาทั้งหมด 15 ความตกลงที่บรรจุอยู่ในกรมสารสุดท้าย (Final Act) เพื่อการแก้ไขความตกลงทั้งหมดให้มีความสมบูรณ์ในแง่กฎหมายก่อนที่จะให้ผู้แทนระดับรัฐมนตรีของประเทศสมาชิกลงนามรับรองความตกลงอย่างเป็นทางการในการประชุมที่เมืองมาราเกช ประเทศโมร็อกโก ในระหว่างวันที่ 12 - 15 เมษายน 2537 (1994) และหลังจากนั้นอีก 1 ปีกรมสารสุดท้าย (Final Act) จึงได้รับการให้สัตยาบันจากแต่ละประเทศสมาชิกทั้งหมดในปี 2538 (1995)¹ ซึ่งก็รวมทั้งประเทศไทย และ ในการเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัยมีเรื่องสำคัญที่มีการเจรจากัน รวม 15 เรื่อง ซึ่งมาตรการว่าด้วยการตอบโต้การทุ่มตลาดด้วยก็เป็นเรื่องหนึ่งที่ได้ถูกหยิบยกให้มีการทบทวนกันในรอบการเจรจานี้²

มาตรการว่าด้วยการตอบโต้การทุ่มตลาดถือได้ว่าเป็นกฎระเบียบทางการค้าที่กำหนดขึ้นเพื่อต้องการป้องกันการดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศที่รัฐบาลต่างประเทศหรือบริษัทที่เป็นผู้ส่งออกพยายามที่จะดำเนินนโยบายทางการค้าในลักษณะของการแบ่งแยกทางราคา (price discrimination) และยังเป็นเสมือนเครื่องมือในการส่งเสริมการค้าที่เป็นธรรม โดยที่ GATT ไม่ต้องการที่จะให้การค้าในลักษณะที่ไม่เป็นธรรม (Unfair Trade Practice) เกิดขึ้นในทางการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว GATT จึงนำเอาเรื่องของการตอบโต้การทุ่มตลาดมาบรรจุไว้เป็นเรื่องสำคัญในการเจรจาโดยมีการเจรจาสืบเนื่องมาจากการเจรจาหลายฝ่ายในรอบโตเกียว จนมาถึงการเจรจาในรอบปัจจุบัน

ดังนั้น ภายหลังจากที่ประเทศไทยได้ทำการให้สัตยาบันตกลงยอมรับเข้าเป็นภาคีภายใต้ GATT ซึ่งผลจากการเจรจาในรอบนี้ได้มีการจัดตั้งองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) เมื่อวันที่ 1 มกราคม 1995³ โดยมีหน้าที่ในการวางแนวทางการปฏิบัติระหว่างประเทศสมาชิกเพื่อให้ปฏิบัติตนให้อยู่ภายในกรอบของความตกลงทั่วไปฯ และรวมถึงการบังคับใช้กฎเกณฑ์ต่างๆ กับประเทศสมาชิกเพื่อให้ปฏิบัติตนอยู่ภายในกรอบของ WTO ซึ่งก็รวมถึงความตกลงว่าด้วยการปฏิบัติตามข้อ 6 ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า 1994 (Anti - dumping Agreement 1994) ซึ่งต่อไปจะเรียกว่าความตกลงฯ 1994 และเมื่อประเทศไทยได้ยอมรับในความตกลงทั่วไปดังกล่าว ผลที่เกิดขึ้นก็คือประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีที่ได้มีการผูกพัน

¹ อารมณี สุวรรณสุภาพ, "การเจรจาแกตต์รอบอุรุกวัยและผลกระทบต่อประเทศไทย," วารสารเศรษฐกิจธนาคารกรุงเทพ จำกัด(มหาชน) (มกราคม 2537) : 21.

² สุนทร กัญจนาลัย, "การเจรจาการค้ารอบอุรุกวัยใครได้ ใครเสีย," จุฬาลงกรณ์วารสาร (เมษายน - มิถุนายน 2534) : 29.

³ เกริกไกร จีระแพทย์, "GATT กับการปรับตัวของไทย," วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช (กันยายน - ธันวาคม 2537) : 5.

จากการที่ทุกประเทศตกลงเข้าเป็นภาคีของความตกลงทั่วไป จนกระทั่งมาสู่องค์การการค้าโลก หรือ WTO ทำให้ทุกประเทศต้องมีการเปิดเสรีทางการค้าเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีของความตกลงทั่วไป ซึ่งผลที่เกิดขึ้นตามมาคือทำให้อุปสรรคในทางการค้าถูกทำลายลง และจากการที่อุปสรรคในทางการค้าทั้งหลายถูกทำลาย อาทิเช่น การกำหนดจำนวนโควตา หรือจำนวนสินค้า การเก็บภาษีการนำเข้าในอัตราที่สูง ผลเช่นนี้จึงก่อให้เกิดผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ ที่ไม่สามารถทำการแข่งขันกับอุตสาหกรรมที่มาจากภายนอกประเทศซึ่งเข้ามาโดยจากการเปิดเสรีในทางการค้าซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์สำคัญของความตกลงทั่วไป ทำให้ในหลายประเทศเริ่มที่จะหันมาให้ความสนใจในมาตรการบางอย่างที่มีอยู่ในความตกลงทั่วไป เพื่อเป็นสิ่งที่จะเป็นตัวปกป้องอุตสาหกรรมภายในของตน อาทิเช่น มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-dumping) เป็นต้น โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกา⁴ ได้มีการใช้มาตรการดังกล่าวในการปกป้องอุตสาหกรรมภายในของตนอย่างเต็มที่ จนมีการกล่าวกันว่าประเทศสหรัฐอเมริกาใช้มาตรการดังกล่าวเป็นเสมือนเครื่องมือในการปกป้องอุตสาหกรรมภายใน

จากการเจรจาในความตกลงทั่วไปรอบอุรุกวัย (URUGUAY ROUND) ได้มีการปรับปรุง และแก้ไขบทบัญญัติในการเจรจาโตเกียว (TOKYO ROUND) ในส่วนของมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-dumping Agreement 1979) ต่อไปจะเรียกว่าความตกลงฯ 1979 มาเป็นความตกลงฯ 1994 (Anti-dumping Agreement 1994) ทั้งนี้ เป็นผลให้มาตรการดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมโดยมีการปรับปรุงเนื้อหา และกฎเกณฑ์ต่างๆ ให้เกิดความชัดเจน รัดกุม และเป็นธรรมมากขึ้นในการใช้บังคับ โดยในส่วนของมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดได้มีการเพิ่มเติมในส่วนของความหมายของคำต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทุ่มตลาด อาทิความหมายของการทุ่มตลาด ความหมายของความเสียหาย และการองค์ประกอบในการพิจารณาว่าอย่างไรที่จะเรียกได้ว่าเป็นการคุกคามต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ และก่อให้เกิดความล่าช้าในการเติบโตของอุตสาหกรรมภายในประเทศ ความหมายของคำว่าอุตสาหกรรมภายใน ความหมายของคำว่าราคาภายในประเทศ (domestic price) ราคาที่ขาย ณ ต่างประเทศ (export price) และวิธีการคำนวณราคาที่ถูกสร้างขึ้น (constructed value) และรวมถึงวิธีการพิจารณาว่าอย่างไรที่ถือได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงการทุ่มตลาดที่จะต้องตกอยู่ในข่ายของการถูกสอบสวน และเก็บภาษีตอบโต้ ซึ่งจากหลักการดังกล่าวจะเปลี่ยนไปจากเดิมที่เคยมีอยู่ในความตกลงฯ 1979 และในหลายๆประเทศโดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกาก็ได้มีการปรับปรุงมาตรการดังกล่าวให้มีความเข้มแข็ง และรัดกุมมากขึ้น ซึ่งเท่ากับว่าสินค้าที่จะมีการนำเข้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาก็จะมีแนวโน้มที่จะถูกใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดมากขึ้น เนื่องมาจากความตกลงทั่วไปเปิดช่องให้สามารถใช้มาตรการในการปกป้องสินค้า หรืออุตสาหกรรมภายในได้ ซึ่งเป็นเรื่องน่าเป็นห่วงสำหรับผู้ประกอบการส่งออกของประเทศไทยหากยังไม่มีการพยายามที่จะปรับตัว เพื่อลดความเสี่ยงต่อการถูกใช้มาตรการดังกล่าว และในปัจจุบันสินค้าจากประเทศไทยที่มีการนำเข้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาก็หลายชนิดกำลังถูกใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด อาทิเช่น ตลับลูกปืน ผลิตภัณฑ์เหล็ก สับประรด คอมพิวเตอร์ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ และชิ้นส่วนโทรศัพท์

ในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยยังขาดหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติที่เกี่ยวกับมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดที่ชัดเจน และรัดกุม ทำให้ขณะนั้นประเทศไทยต้องตกอยู่ในฐานะผู้เสียเปรียบทางการค้าให้กับหลายประเทศ มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของประเทศไทยในขณะนั้น ได้แก่ พระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด พ.ศ.2507 พระราชกำหนดกักตักอัตราภาษีศุลกากร พ.ศ.2530 ในเรื่องของการเก็บค่าอากรพิเศษ พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 ในเรื่องของการค่าธรรมเนียมพิเศษ พระราชบัญญัติการส่งออกภายนอก และการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ.2522 ในเรื่องของการค่าธรรมเนียมพิเศษ และนอกจากนี้ยังมีประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาเพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษในการนำเข้าสินค้าเข้ามาในประเทศไทยในราคาที่ไม่เป็นธรรม และในกรณีการนำเข้าสินค้าเข้ามาในประเทศไทยซึ่งสินค้าที่ได้รับการอุดหนุน พ.ศ.2534 แต่จากมาตรการทางกฎหมายดังกล่าวข้างต้นไม่สามารถที่จะตอบสนองความถูกต้อง ชัดเจนและเป็นธรรมได้ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขบทบัญญัติในการเจรจาโตเกียวในส่วนของความตกลงฯ 1979 มาเป็นความตกลงฯ 1994 ซึ่งเป็นผลมาจากการเจรจาในรอบ

⁴ ศุสดี อรุณมาศ, "Protectionism US may Target Thailand," THE NATION (มกราคม 2539).

อูรุกวัย และแม้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยได้มีการออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษซึ่งลีนค่านำเข้า เพื่อตอบโต้การทุ่มตลาด และการอุดหนุน พ.ศ.2539 แล้วก็ตาม แต่หลักเกณฑ์ที่มีอยู่ในประกาศดังกล่าวยังคงมีข้อบกพร่อง ซึ่งจะต้องมีการแก้ไข เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และเป็นไปตามพันธกรณีที่ได้มีการผูกพันในทางระหว่างประเทศ ดังนั้นจึงเป็นการสมควรที่ประเทศไทยน่าจะทำให้มาตรการเช่นนี้มีความชัดเจน และช่วยให้เกิดความโปร่งใสในการบังคับใช้มากขึ้น และเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการปฏิบัติ และเพื่อเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของผู้ประกอบการ และเป็นการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อภาคการค้าระหว่างประเทศโดยรวม และเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีที่ได้มีการผูกพันตามความตกลงว่าด้วยภาษีศุลกากร และการค้า และนอกจากนี้หากประเทศไทยมีมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดที่เข้มแข็ง และรัดกุมก็เท่ากับว่าเป็นการป้องกันมิให้ต้องถูกเอารัดเอาเปรียบจากรัฐอื่น ทั้งยังสามารถที่จะทำการส่งเสริม และสนับสนุนอุตสาหกรรมภายในของประเทศอีกทางหนึ่งได้เช่นเดียวกัน

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด ที่ปรากฏในความตกลงว่าด้วยการปฏิบัติตามข้อ 6 ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า 1994 ซึ่งได้รับการปรับปรุง และแก้ไขให้มีความรัดกุมมากยิ่งขึ้นกว่ามาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด ที่ปรากฏตาม ความตกลงทั่วไปว่าด้วยอัตราภาษีศุลกากร และการค้า ปี ค.ศ.1979
2. เพื่อศึกษาพิจารณาถึงการใช้นับดับกฎหมายเศรษฐกิจของประเทศไทยในส่วนของมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดว่ามีความสอดคล้อง เหมาะสม ชัดเจน รัดกุม และเป็นธรรมหรือไม่อย่างไร และ เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณี ตามความตกลงว่าด้วยการปฏิบัติตามข้อ 6 ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า 1994
3. เพื่อศึกษาถึงผลทางกฎหมายที่เกิดขึ้นจากการใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา และ ศึกษาผลทางกฎหมายที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในประเทศไทยในปัจจุบัน และเพื่อให้ทราบว่ามีมาตรการกฎหมายดังกล่าวมีความสอดคล้องตามความตกลงว่าด้วยการปฏิบัติตามข้อ 6 ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า 1994 หรือไม่ อย่างไร
4. เพื่อศึกษาถึงรูปแบบขององค์กรที่จะเข้ามาควบคุม ดูแลในเรื่องของการใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดในประเทศ และในต่างประเทศ อาทิ ประเทศสหรัฐอเมริกา และกระบวนการในการตัดสินใจในการใช้มาตรการดังกล่าว

1.3 ขอบเขตการศึกษาวิจัย

ศึกษาถึงสาระสำคัญและโครงสร้างของมาตรการทางกฎหมายเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับการตอบโต้การทุ่มตลาดในประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกา ประกอบกับมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการตอบโต้การทุ่มตลาดในกฎหมายระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องผูกพันตามความตกลงว่าด้วยการปฏิบัติตามข้อ 6 ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า 1994 เพื่อนำมาวิเคราะห์หาคำตอบในการศึกษาวิจัย

1.4 สมมุติฐานในการศึกษาวิจัย

เนื่องด้วยกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องเนื่องกับมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของประเทศไทยในปัจจุบันไม่มีความสอดคล้องกับความตกลงว่าด้วยการปฏิบัติตามข้อ 6 ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า 1994 ซึ่งมีผลให้เกิดความไม่ชัดเจนไม่โปร่งใสในการใช้บังคับ และอาจเป็นอุปสรรคในการใช้บังคับกฎหมายภายในประเทศ

1.5 วิธีการในการดำเนินศึกษาวิจัย

เป็นการวิจัยแบบเอกสาร โดยศึกษาจาก ความตกลงว่าด้วยการปฏิบัติตามข้อ 6 ของความ ตกลงทั่วไปว่าด้วย ภาษีศุลกากรและการค้า 1994 พระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด พ.ศ.2507 พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พระราชบัญญัติ การส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ.2522 มาตรา 5 (ค่าธรรมเนียมพิเศษ) พระราชกำหนดกำหนดพิกัด อัตราภาษีศุลกากร มาตรา 13 ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาเพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษในกรณี การนำเข้าสินค้าเข้ามาในประเทศไทยในราคาที่ไม่เป็นธรรม และในกรณีการนำเข้าสินค้าเข้ามาในประเทศไทยซึ่งสินค้าที่ได้รับการอุดหนุน พ.ศ.2534 ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษซึ่งสินค้านำเข้าเพื่อตอบโต้การทุ่มตลาด และการอุดหนุน พ.ศ.2539 และกฎหมายการค้าที่เกี่ยวข้องกับมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด และการอุดหนุนทางการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกา รวมทั้งร่างพระราชบัญญัติมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด และการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. และบทความต่างๆ ของทั้ง ทางภาครัฐ และเอกชน ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายในการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-dumping Measures) ซึ่งเป็นการตกลงทางการค้า ในแบบพหุภาคี (Multilateral Trade Agreement) ระหว่างประเทศภาคีอาทิสัน การพิจารณาว่าการกระทำใดที่เป็นการ กระทำที่เข้าข่ายในการที่จะใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการอ้างมาตรการดังกล่าวในการกีดกันทาง การค้า และป้องกันมิให้มีการใช้มาตรการ และการตอบโต้การกระทำดังกล่าวซึ่งทำให้สินค้าหรืออุตสาหกรรมในประเทศไทย ต้องประสบกับภาวะเสียหายเปรียบในทางการค้าเนื่องมาจากการทุ่มตลาด

2. ทำให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายในการตอบโต้การทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นประเทศคู่ค้ารายใหญ่ของประเทศไทยและเป็นประเทศมหาอำนาจในทางการค้าของโลก ดังนั้นจึงต้องทราบถึงมาตรการ ทางกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา อาทิเช่นในเรื่องของการให้คำจำกัดความของการทุ่มตลาด (Dumping) การกำหนด มาตรฐานในการพิจารณาความเสียหาย (Injury) ที่เกิดขึ้นจากการทุ่มตลาด และการอุดหนุน และรวมถึงกลไก และวิธีการใน

การได้ส่วน และการตัดสินว่าได้มีการกระทำที่มีลักษณะของการทุ่มตลาด เกิดขึ้นซึ่งก็รวมทั้งองค์กรที่จะเข้ามาทำหน้าที่ต่างๆ อาทิเช่นคณะกรรมการการค้าระหว่างประเทศ(International Trade Committee) หรือศาลการค้าระหว่างประเทศ (International Trade Court) ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นแบบอย่างในการปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการใช้มาตรการทางกฎหมายในการตอบโต้การทุ่มตลาดของประเทศไทย และยังก่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพในภาคการส่งออกของไทยได้เช่นกัน

3. ทำให้ทราบถึงสถานะทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการใช้มาตรการทางกฎหมายในการตอบโต้การทุ่มตลาดของประเทศไทยในปัจจุบัน และทราบถึงแนวทางในการร่างกฎหมายดังกล่าว
4. ทำให้ทราบถึงผลทางกฎหมายที่เกิดขึ้นเมื่อประเทศไทยเข้าเป็นภาคีของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการปฏิบัติตามข้อ 6 ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกต์อัตราภาษีศุลกากรและการค้า ปี1994 (Anti-Dumping Agreement 1994)
5. จากการศึกษาถึงมาตรการทั้งข้อ 1 2 และ 3 จะทำให้ทราบถึงแนวทางในการใช้มาตรการทางกฎหมายในการตอบโต้การทุ่มตลาด รวมทั้งการแก้ไข ปรับปรุงกฎหมาย หรือมาตรการต่างที่มีอยู่แล้วให้เอื้อต่อระบบการค้าระหว่างประเทศที่เปลี่ยนไป และเพื่อให้การปฏิบัติดังกล่าวเป็นไปโดยสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศที่มีอยู่
6. ทำให้ทราบแนวทางในการจัดตั้งองค์กรที่จะเข้ามาควบคุม ดูแลการใช้มาตรการทางกฎหมายในการตอบโต้การทุ่มตลาดในประเทศไทย และองค์กรที่จะเข้ามาทำการได้ส่วนพิจารณาหากมีข้อพิพาทเกิดขึ้นในเรื่องดังกล่าว